

220118 Zakelijk verslag van gesprek inzake bestuurlijke oriëntatie gemeente Oostzaan

Delegatie gemeente Amsterdam (AMS) en Oostzaan (OZ)

Aanwezig: wethouder Groot Wassink, gemeentesecretaris Teesink, en bestuursadviseurs Norde en Buiskool Toxopeus van Amsterdam

burgemeester Polak en raadsgriffier Bosma van Oostzaan (OZ)

Burgemeester OZ opent het gesprek. Hij geeft een korte toelichting op het proces zoals dat doorlopen wordt in OZ. De gemeente OZ kent een ambtelijke samenwerking met de gemeente Wormerland. De gemeente heeft besloten tot een oriëntatie op zijn bestuurlijke toekomst. Daarvoor is een bestuurlijke werkgroep ingesteld bestaande uit raadsleden (raadsprojectteam). Deze werkgroep heeft gekeken naar mogelijke constructen. Deze constructen zijn met de uitnodiging voor dit gesprek meegestuurd. Het is een overzicht van alle mogelijke opties waarbij ervoor gekozen is om alle opties van heel breed naar smal te onderzoeken. Daarnaast heeft de bestuurlijke werkgroep criteria vastgesteld aan de hand waarvan gekeken wordt naar de verschillende opties. De vraag hoe buurgemeenten aankijken tegen de verschillende ambtelijke en bestuurlijke constructen is daar een onderdeel van. Ook met AMS, hoewel deze gemeente geen onderdeel uitmaakt van de regio Zaanstreek Waterland, wordt als goede buur nu gesproken met AMS. Tenslotte heeft er recent een enquête plaatsgevonden onder inwoners, bedrijven en verenigingen. Doel van deze enquête is om te kijken wat de Waarden zijn van Oostzaan, nu en in de toekomst. Deze waarden worden in rondetafelgesprekken verder verkend. De uitkomsten van de enquêtes (en rondetafelgesprekken) en de weging van de criteria (met daarbij de rapportage van de burgemeester waar de gevoelens van de buurgemeenten zijn gesondeerd) in relatie tot de longlist, leidt tot een rapportage, nog voor de verkiezingen, van de bestuurlijke werkgroep aan de raad. In die rapportage wordt een voorstel gedaan om te komen tot een shortlist, die nader onderzoek vergt. Het is de bedoeling dat na de verkiezingen de nieuwe raad daarin verdere richtinggevende keuzes maakt waarna ook nogmaals het gevoel van de inwoners en bedrijven gepeild zal worden.

De burgemeester meldt dat de griffier een zakelijk verslag zal maken, dat aan de voorkant zal worden gedeeld met de delegatie van Amsterdam (via secretariaatwethoudergrootwassink@amsterdam.nl), zodat er overeenstemming bestaat over dat wat met elkaar besproken is.

Algemeen beeld

Wethouder Groot Wassink geeft aan dat AMS een andere oriëntatie heeft op de regio dan OZ, een andere schaal kent, met een ander soortelijk gewicht. AMS en OZ komen elkaar niet veel tegen, maar wij zijn goede burens.

Richting de toekomst is wethouder AMS terughoudend in dit soort processen. AMS past terughoudendheid. Alleen als er een (ruime) democratische wens voor versterking van samenwerking is kijkt AMS daar serieus naar, maar wel terughoudend. De slagkracht van het lokale bestuur in AMS is veel ruimer dan de slagkracht van sommige omliggende gemeenten. AMS neemt verantwoordelijkheid indien nodig.

Wijzigende samenwerking kan verschuiving van regio's tot gevolg hebben. Zaanstreek Waterland is een krachtige maar kleine regio, en dus kwetsbaar. Verschuiving in regio's kan (zie bijvoorbeeld naar Weesp). Als in de toekomst samenvoeging aan de orde komt dan dient dat nadrukkelijk met de regio zelf besproken te worden. Bestuurlijke regio moet niet verzwakken en nieuwe problemen veroorzaken.

Wethouder AMS doet geen uitspraak of het een logische vindt wanneer OZ naar AMS kijkt; dat is aan de raad en inwoners van OZ.

Over het proces geeft wethouder AMS aan dat een proces van samenvoeging een politiek proces is. De dienstverlening aan burgers moet voorop staan. Vanuit die optiek kan samengaan een goed proces zijn. Er komt wel veel bij kijken maar dat moet niet uit de weg gegaan worden. Onderzoek wat het betekent, hoe de dienstverlening versterkt kan worden. Maar het vertrekpunt is nooit AMS.

Gemeentesecretaris AMS vult aan dat aan de voorkant de verwachtingen over en weer goed moet worden nagegaan. Waar ook voor gekozen wordt, er moet altijd gecheckt worden of de verwachtingen bij de andere kant ook bestaan en ingelost gaan worden. In het algemeen worden bij herindelingen verwachtingen niet altijd gerealiseerd. Onderzoek aan de voorkant welke verwachtingen er zijn en hoe reëel die zijn. Onderzoek naar wat eigen is en wat je wil behouden moet beweegreden zijn met wie je wel of niet verder wil. Wethouder AMS wijst in dit verband op het proces in Weesp waar de kernwaarden zijn geformuleerd en gekeken wat men wil, ook met een enquête. Draagvlak voor een fusie met Amsterdam werd in Weesp ook bevestigd doordat er bij verkiezingen geen grote verschuivingen waren na bekendmaking van de plannen om dit te gaan doen.

Ambtelijke constructen:

Over mogelijke ambtelijke samenwerking is wethouder AMS op voorhand terughoudend. Niets is uitgesloten, maar dit wordt ingewikkeld; het betekent een vervlechting van regio's die bestuurlijk niet samenvallen, dat gaat knellen. Gemeentesecretaris AMS vult aan dat ervaringen in het land op dit terrein bedroevend zijn. Zelfs bij gemeenten die qua bestuurlijke slagkracht gelijkwaardig zijn ontstaan vaak problemen. Dit zo binnen bestaande regio's, met gemeenten in verschillende regio's wordt dit nog ingewikkelder. Een (bestuurlijk) volwaardige gemeente wil gaan over het (eigen) ambtelijke apparaat. Dat staat op gespannen voet met andere gemeente(n); in de praktijk voelt iemand zich snel tekortgedaan. Wethouder AMS waarschuwt dat goede bezinning vooraf van belang is omdat je anders je organisatie langdurig kunt destabiliseren. Het zijn moeilijke processen.

Samenwerking AMS met regio Zaanstreek Waterland:

Op de vraag of er zaken zijn die intensiever of beter kunnen geeft wethouder AMS aan dat de samenwerking in algemene zin best goed is maar altijd beter kan. AMS kijkt soms de andere kant op, maar voor vraagstukken als mobiliteit en wonen op langere termijn moeten we samenwerking eerder verstreken dan verzwakken. AMS werkt goed samen met individuele gemeenten, maar de vraag blijft of voor betere samenwerking samengaan wel nodig is.

Burgemeester AMS wenst burgemeester en raad OZ veel sterkte, succes en wijsheid; het is een ingewikkeld proces dat alles te maken heeft met emotie en gevoel waarbij het goed is om te proberen te objectiveren.

Burgemeester OZ rond af met een schets van het verdere proces in OZ, waarbij mogelijk nog een ronde langs de burens volgt. Over en weer wordt afgesproken contact te houden.

Verslag opgemaakt door M.W. Bosma, raadsgriffier Oostzaan.

Dit verslag is door beide delegaties vastgesteld. Daarmee kan het worden gebruikt bij de rapportage van de burgemeester van OZ aan de bestuurlijke werkgroep (ter voorbereiding op de notitie die wordt aangeboden aan de raad van OZ).